

Рецензия

от проф. дн Георги Стефанов Иванов,

хон. преподавател в кат. „Частноправни науки“ при ЮФ на ВТУ „Св. св. Кирил и
Методий“

Относно: материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във Висшето училище по застраховане и финанси по област на висше образование „3. Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „3.6. Право (Търговско и застрахователно право“).

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 43 от 10.06.2022 г. и в интернет-страницата на Висшето училище по застраховане и финанси, като кандидат участва ас. д-р Христина Тодорова Атанасова от Висше училище по застраховане и финанси – София.

1. Общо представяне на получените материали.

Със заповед № 213 от 26.08.2022 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси съм определен за член по научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ в област на висше образование „3. Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „3.6.Право (Търговско и застрахователно право“.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: ас. д-р Христина Тодорова Атанасова от ВУЗФ.

Представеният от ас. д-р Христина Атанасова комплект материали на хартиен/електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ и включва следните документи:

- Автобиография;
- Копие на диплома за придобита ОНС „доктор“;
- Монографичен труд с резюме;
- Списък с публикациите след защитата на ОНС „доктор“ и екземпляри от тях;

- Резюмета на български и английски език на публикациите след защитата на докторската дисертация;
- Медицинско свидетелство;
- Свидетелство за съдимост;
- Удостоверение за изискващия се стаж;
- Доказателства за участие в научни проекти;
- Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“;
- Справка за оригиналните научни приноси в трудовете и за цитиранията;
- Формуляр за съгласие за обработка на личните данни във връзка с участието в конкурса.

Д-р Атанасова е автор на над 20 научни публикации след придобиване на ОНС „доктор“. По темата на конкурса в настоящата процедура тя участва с и е приложила общо 18 научни труда, от които 1 монография „ Конфликтът на интереси в застраховането“, 2017, София, ISBN 978-619-7329-14-8, 2 студии в съавторство, в Алманах научни изследвания, т. 23, 2016 „Съвременни форми за съвместен бизнес“ и „Задължителното застраховане при пазарни условия“, 3 статии: Специфика на взаимозастрахователната кооперация, сп. „Диалог“, 2015 г., бр. 2, ISSN 1311-9206 с. 15-28; „Задължителна застраховка „Отговорност на туроператора“, „Търговско и облигационно право“, 2014 г., кн. 2, София, ISSN 1314-8133 с. 21 – 29; и „Модернизиране на авторското право с последната директива относно закрилата на авторското право в единния цифров пазар 2019/790“, с. 309 – 326, сп. „Научни трудове“ 2020, бр. 3, София, УНСС, ISSN 0861-9344; 12 доклада от научни конференции: „Системата „Зелена карта“ – предизвикателство към правото“, „Предизвикателства към правото, Научни четения в памет на Кристиан Таков, НБУ, ISBN 978-619-233-181-8, с. 359 – 368, „Уредбата на ноу-хау като търговска тайна“, „Научна конференция по случай 120 години от рождението на проф. Цеко Торбов, 05.2019 г., НБУ, с. 281-286; За ценностите на правото: сборник с доклади и статии от научна конференция по случай 120-годишнината от рождението на проф. Цеко Торбов, 15 май 2019 г., - София: Нов български университет, 2020, 978-619-233-118-4; „ Новите правила в колективното управление на авторски права“; „Въздействие на международното право и правото на ЕС върху българската правна система“; 22.11.2018 г., УНСС,

с. 285-292, 978-619-232-226-7; „Сблъсъкът търговска марка – търговско име“, Научна конференция „Актуални проблеми на правното регулиране на бизнеса“, 30.11.2017 г. УНСС, 978-619-232-191-8; „Правилата за конфликт на интереси при застрахователите, съгласно новия Кодекс за застраховането“, Научна конференция „Право и бизнес – усъвършенстване на нормативната уредба“ по повод 25 години ЮФ на УНСС, 24.11.2016 г., Том I 978-954-644-991-7; „Проектозакон за брокерите на недвижими имоти“, с. 165-172, Строително предприемачество и недвижима собственост, Сборник с доклади от 30-та научно-практическа конференция – Варна, ноември 2015; ISSN 1313-2369; Задължителното професионално застраховане“, „Научни трудове на Русенски университет, 2015, том 54, серия 7, с. 103-107, 2603-4123; „Застраховане на интелектуалната собственост“, „Правни и икономически проблеми на бизнес средата в Р България, Кръгла маса – Сборник доклади, 23.10.2015 г., СА „Д. А. Ценов“, с. 29-33, 978-954-23-1086-0; „Конфликтът на интереси в застраховането“, Сборник с доклади Правото между традицията и модерността, Научна конференция, проведена в рамките на Лятната научна сесия на ЮФ катедра „Правни науки“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ 20.06.2014 г., Научен алманах, ISSN 1313-7263, кн. 27, с. 245-249; „Европейското акционерно дружество като застраховател“, Научна конференция на Русенски университет „Ангел Кънчев“ съвместно със Съюза на учените (сборник научни трудове), Научни трудове на Русенския университет, т. 51, серия 7, 2012, с. 185-189, 2603-4123; „Договорът за публично – частното партньорство“, Сборник с доклади от научна конференция „Актуални проблеми на защитата на населението и инфраструктурата“ в Национален военен университет – В. Търново, 25 – 26.10.2012, т. 1, с. 94 – 101, 978-954-753-104-8.

2. Кратки биографични данни на кандидата.

Ас. д-р Христина Атанасова притежава богат професионален опит в областта на частноправните науки. Завършила е висше образование по специалност „Право“ в Русенския университет „Ангел Кънчев“ през 2004 г. Придобила е ОНС „доктор“ по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право) в Юридическия факултет на РУ „Ангел Кънчев“ през март 2012 г. с дисертация на тема „Правно положение на клоновете на търговци“. От 2004 г. до 2018 г. тя последователно е заемала академичните длъжности „асистент“,

„старши асистент“ и „главен асистент“ в Стопанска академия „д. А. Ценов“ – Свищов. Водила е семинарни занятия със студентите в Стопанска академия по „Основи на правото“, „Застрахователно право“ и „Правна уредба на интелектуалната собственост“. Ръководила е специализация „Правила и процедури за водене на бизнеса“ и е била лектор на курса „Стопанско право“. От 2018 г. до 2021 г. е заемала академичната длъжност „асистент“ в ЮФ на УНСС, а от февруари 2022 г. е асистент във ВУЗФ. Общият ѝ професионален стаж е над 17 г.

3. Обща характеристика за дейността на кандидата.

Оценка на учебно-педагогическата дейност.

В момента кандидатът заема академичната длъжност асистент в кат. „Счетоводство и одит“ на ВУЗФ. Член е на Академичния съвет на Университета. Изнася лекционни курсове и води семинарни занятия по учебните дисциплини „Основи на правото“, „Търговско право“, „Застрахователно право“ и „Трудово и осигурително право“. Учебната ѝ натовареност отговаря на приетите в Университета норми, както и на изискванията на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидата.

Въз основа на представените по конкурса материали може да се заключи, че ас. д-р Христина Атанасова отговаря и в това отношение на количествените и качествените изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника на ВУЗФ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Централно място в нейната научна продукция безспорно заема хабилитационният труд на тема „Конфликтът на интереси в застраховането“.

Монографията е в обем 241 страници и е структурирана в увод, три глави, заключение и използвана литература (библиографска справка). От тях 226 страници са изложение по същество. Библиографската справка включва 15 заглавия на български език (с едно самоцитиране), 18 заглавия на английски език и 6 на руски език. Направени са 78 бележки под линия. В заключение място намират както авторските изводи, така и предложенията за усъвършенстване на нормативната уредба (*de lege ferenda*).

Книгата е първото монографично изследване на конфликта на интереси в частноправната застрахователна теория, което подчертава нейната значимост.

Тя включва коментар на законовата регламентация, както в публичното, така и в частното право. Изхождайки от материалноправните основания за възникване на конфликт на интереси, уредени от ЗПУКИ, е направен опит да се даде дефиниция за конфликт на интереси в застраховането. Направен е преглед на хипотезите, при които може да възникне конфликт на интереси при осъществяване на застрахователно посредничество. Обърнато е специално внимание на предотвратяването и установяването на конфликт на интереси при управляващите органи на застрахователите – АД. След съпоставителна характеристика между нашето и чуждото законодателство е направено предложение за приемане на закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси в частния сектор.

В останалата научна продукция на кандидата преобладават изнесените на научни конференции доклади (12 от общо 18 представени за участие в конкурса публикации). Не е представена самостоятелна студия. Публикувани са 3 статии, едната от които в специализирания периодичен юридически печат.

Представените за участие в конкурса публикации показват, че научните интереси на д-р Христина Атанасова основно са в областта на търговското право, застрахователното право и правото на интелектуалната собственост.

Публикациите на д-р Христина Атанасова се характеризират с аналитичното разглеждане на важни от теоретичен и практически аспект въпроси на законодателството и съдебната практика. По редица от тях кандидатът обосновава собствено мнение или излага допълнителни аргументи в подкрепа на становища в доктрината, към които се присъединява. Внимание заслужават и направените предложения за отстраняване на пропуски в нашето законодателство и за неговото осъвършенстване.

Това дава основание за положително оценяване на научната и научно-приложната дейност на кандидата в количествено и качествено отношение.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания.

Положително качество на хабилизационния труд е опитът за разграничение между конфликта на интереси в публичното и частното право. Подкрепа заслужава също предложението на автора за уеднаквяване на понятието „интерес“, тъй като отделните закони го определят по различен начин – като търговски, финансов, делови, а също – и като пряк и косвен.

С приносно-приложен характер е тълкуването и коментарът на чл. 146 - 151 от глава десета на КЗ . „Разкриване на конфликт на интереси и на чл. 420 – 425, които уреждат застраховката „Правни разноски“.

Обоснована е критиката по отношение уредбата на КЗ на налагането на принудителните административни мерки от КФН при наличие на конфликт на интереси.

Достойнство на рецензията е направената съпоставка между свързани лица, заинтересовани лица и икономически свързани лица.

С основание е акцентирано върху конфликта на интереси по отношение на лицата, които участват в органите за управление на застрахователя като АД, който е разгледан съобразно чл. 238, ал. 4 и чл. 240б ТЗ.

Интерес съставлява също направеният преглед на вътрешните правила на големи международни застрахователи в разглежданата материя.

Качество на рецензията е сравнителноправното изследване, като е взето предвид законодателството на държави членки на ЕС (Италия и Германия) и на трети държави (САЩ и Русия).

В края на съчинението са направени предложения *de lege ferenda*, някои от които заслужават пълна или частична подкрепа (напр. за създаване на обща дефиниция за свързаните лица).

Научни, научно-приложни или приложни приноси могат да се открият и в останалите публикации на кандидата – студии, статии и доклади (напр. по отношение спецификата на взаимозастрахователната кооперация, съпоставката между търговска марка и търговско име, застраховането на туроператорите и др.).

Посочени са в цитирания на публикации на кандидата от други автори, с което е покрит изискуемия минимум. Цитиранията са положителни и по същество.

4. Оценка на личния принос на кандидата.

По мое мнение горепосочените научни, научно-приложни и приложни приноси на кандидата са нейна лична заслуга.

Към момента на изготвяне на настоящата рецензия няма данни за наличието на плагиатство в представените от кандидата публикации по настоящата процедура.

5. Критични бележки и препоръки.

По мое мнение хабилитационният труд би следвало да бъде актуализиран с оглед настъпили след 2017 г. промени в законодателството и новоизлязла литература и съдебна практика.

Библиографията на български език е оскъдна, тъй като не са взети предвид редица съчинения по търговско (акционерно) право и застрахователно право, които имат макар и предимно косвено значение за темата на хабилитационния труд.

На редица места в рецензирания труд е налице преразказване на нормативната уредба, без тя да е актуализирана, тълкувана или коментирана в достатъчна степен.

Не е разгледан конфликтът на интереси във взаимозастрахователна кооперация, която има различни по брой, състав и компетентност органи за управление в сравнение със застрахователно АД.

На кандидата може да се препоръча увеличаване на броя на нейните публикации в специализирания печат.

6. Лични впечатления.

Имам непосредствени лични впечатления за кандидата, формирани в резултат на няколкогодишната ни съвместна работа в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. По мое мнение тя е отговорен и взискателен преподавател, който успешно съчетава преподавателската и научната си дейност.

Заклучение.

Документите и материалите, представени от ас. д-р Христина Атанасова отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и вътрешните правила на ВУЗФ.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“, с което отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. В работите на кандидата има научни и приложни приноси. От това следва, че научната и преподавателската квалификация на ас. д-р Христина Атанасова е несъмнена. Още повече, че тя има близо 18-годишен преподавателски опит, формиран в 3 висши училища.

След запознаване с представените по конкурса материали, научни трудове и учебни пособия, анализ за тяхната значимост и съдържателните в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на ас. д-р Христина Тодорова Атанасова на академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ по професионално направление 3.6. “Право (Търговско и застрахователно право)“.

15.09.2022 г.

Рецензент:

(проф. дн Георги Стефанов)